

Izhaja
ob četrtkihUredništvo in
upr. v Ljubljani,
Dunajska c. 29/I.
Pošt. predal 345
Rač. pošt. hran. v
Ljubljani 15.393.

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN T ED N I K I Z A P O U K I N Z A B A V O

Posamezna
štev. 2 DinNaročnina 1 leto
80, 1/2 leta 40, 1/4
leta 20 Din. V Ita-
liji na leto 40 lir,
v Franciji 60 Fr.,
v Ameriki 2 \$.

IV. leto

V Ljubljani, dne 27. oktobra 1932

Štev. 44

Med roparji in banditi

Na nemirni afgansko-indijski meji

Napisal Eric M. Waller

Najhujša provinca med nemirnimi deželami indijskega cesarstva: to je ozemlje na afganski meji, ki se razteza stotine in stotine kilometrov severovzhodno in južnovzhodno od Pešavarja. Služba na »pešavarski fronti« pomeni za slehernega anglo-indijskega uradnika in oficirja najzanesljivejše napredovanje — bodisi v višjo stopnjo ali pa tudi v lepše življenje na drugi svet; kakor nanese.

V teh obmejnih gorah živi na tucate bojovnih rodov Patanov — tako Afgani sami sebe imenujejo. Zmerom so pripravljeni za roparske pohode, zmerom so navdušeni za sveto vojno če se kje oglasi fanatičen derviš in

in mešetar konj od afgansko-ruske meje pa dol do prostranih nižav ob reki Indu. Govorili so celo, da Šaran ne kupuje samo s konji, preprogami, svilo in dragulji, nego tudi še z dosti dragocenejšimi in nevarnejšimi stvarmi: z orožjem in z natančnim poznavanjem naših vojaških utrd ob afganski meji. Ali naj se zmenim za

Celo s prastaro puško na kresilni kamen je afganski razbojnik mojstrski strelec!

S puško ob licu čakajo v varnem kritju po cele ure na sovražnika

začne propovedovati boj zoper Angije. Takrat se zaženejo v diru po južnih pobočjih v doline, pomandrajó mimo grede utrjene obmejne postojanke in oplenijo ter zažgo vasi, ki jim pridejo na pot. Ljudje, ki padejo kot žrtve teh krvoločnih napadov, so sicer po večini mohamedanci kakor Afgani, a to ni še nikak razlog za usmiljenje. Ze s tem, da žive v miru pod angleškim gospodstvom, so izdali vero in narod, in jih je treba kaznovati.

Dolga leta sem živel med temi afganskimi mejaši. Kot prijatelj in kompanjon bogatega trgovca s konji in preprogami sem moral dostikrat na težavno pot iz Kabula v Pešavar. Takale ježa čez Kajbarsko sedlo v začetku zime ali pa na pomlad, ko se začne sneg topiti, je še danes, ko so se vendar vsaj obmejne ceste že znatno popravile, sportni uspeh, ki ga smemo mirne vesti primerjati s himalajsko ekspedicijo. Dve sto kilometrov te ceste, ki pomenijo v civiliziranih pokrajinah avtomobilski sprehod, prehodiš v visokem snegu komaj v desetih ali štirinajstih dneh.

Moj prijatelj Šaran Izmajl Muhammed Kan, zaradi svoje ognjeno rdeče brade tudi »ognjeni Šaran« imenovan, je bil najslavnejši poznavalec

tako govoričenje? Bil sem trgovec, Šaran Izmajl Muhammed je bil moj, poslovni prijatelj — o njegovih dozdavnih vohunskih in tihotapskih zadevah mi ni nikoli nič prišlo pred oči, in to mi je zadoščalo.

Seznanil sem se bil z njim že pred leti, na čuden način. V Pešavarju sem pogrešil svojo denarnico, malo potem, ko sem se vrnil z izleta v glavno mesto Afganistana, Kabul. Izguba me je hudo prizadela, zakaj v denarnici sem imel ne samo večjo vsoto denarja, bili so v njej tudi zapiski, ki za noben denar na svetu ne bi maral, da bi prišli v krive roke. Najhujše pa je bilo to, da nisem vedel, ali sem denarnico izgubil, ali pa mi jo je kdo ukradl.

S puško v roki čepi najbližji sorodnik na straži mrtvecu, dokler ne vzhaj solnce

Kaj sem hotel? Moral sem se pripravi obrniti nazaj v Kabul, da obvestim tamkajšnje prijatelje o izgubi, ki me je zadela; osebno se dalo take stvari še najbolje urediti. Toda imel sem šele dobro polovico pota za seboj, ko me je dohitel neki jezdec, ki je bil še hitrejši od mene. Brez besede mi je izročil mojo denarnico: našel jo je bil, povpraševal po lastniku in ko je izvedel zanj, sedel na konja in oddirjal za metroj.

Tako sem se seznanil s Šaran-Izmajl-Muhamedom. Kmalu sva si postala prijatelja, in potem sem pri neki priložnosti jedel pod njegovo streho sol in kruh; od tistih dob ne bi po njegovih ponosnih in strogih zakonih nič na svetu moglo več razdreti najinega prijateljstva.

Šaran je dobavljal konje vsem odličnejšim rojakom, pa tudi onim redkim Evropecem, ki so živeli v Afganistanu. Moja stroka je bila prav za prav trgovanje s preprogami; toda Šaran me je imel rad in me je vzel za kompanjona, čeprav je bil drugače na glasu, da tujcev ne mara. Toda »ognjeni Šaran« je bil tudi svojeglav in poln nasprotij v svojih predsodkih.

Ko mi je ponudil pobratimstvo, je dejal z nasmehom: »Ti nisi pravi Evropec, Valah Kan — v srcu si Patan ko jaz...«

Nisem se smel braniti njegovega pobratimstva, vse pomisleke mi je presekalo. »Angleži so moji sovražniki, ti pa si Patan. Tvoji opravki z Angleži mi niso nič mar. Nisem slep, toda za te stvari se ne brigam.«

Nož igra odločilno vlogo v boju moža proti možu

Tako sva živela več let v najlepšem prijateljstvu, čeprav sva pripadala dvema nasprotnima taboroma in sva se tega tudi zavedala. Toda Patanu je prijateljstvo več ko politika. Naj so se Angleži in Šaranovi prijatelji Rusi prepirali za nadvlado v Afganistanu — to nama ni bilo nič mar.

Dokler niso nekega dne umorili afganskega kralja Habih-ulaha, ki je Ruse še bolj mrzil kakor Angleže in je zato sklenil zvezo z indijskim podkraljem; dokler ni z mladim Aman-ulahom napočila nova doba neizprosne sovražstva do Angležev. Od mu-

Zločinci priznavajo v nezavesti

Zanimivi poskusi ameriških zdravnikov in kriminalistov (Poroča F. O'Brien)

To je »skopolamin«, alkaloid, rastlinski strup kakor morfij, kofein in atropin: na centralni živčni sistem deluje omamljajoče in uspavajoče ter zato uteši bolečine. Najprej je služil skopolamin pri težkih porodih v Gradcu; danes pa je njegova raba že splošno razširjena.

Nekateri zdravniki, ki so rabili to zdravilo pri porodnicah, so opazili, da dobe pacientke po njem veliko nagnjenje do govorjenja. In sicer govore navadno zmiselno in logično. Tudi jaz pomnim nekaj takega. Neka moja pacientka je kmalu po porodu svojega prvega otroka ležala na vitez še v nezavesti, ko sem prosil njene ga moža, naj mi prinese nekaj vate. Mladi mož je ni znal najti — tedaj pa je nezavestna žena povedala, kje je! Pozneje se svojih besed — bile so popolnoma točne — ni več zavedala.

Takih primerov je bilo še več, zato smo prešli k sistematskim poskusom. Kajpada ti poskusi še niso zaključeni, čeprav smem reči, da so zdravniki že postavili svojo teorijo —

Velezanimiv poskus

Eden izmed mladih študentov se je med tem v sosednji sobi zleknil na zofa. Debate so utihle — vsi z napetostjo čakamo, kaj bo. Nihče ne pozna vprašanj, ki jih bo zdravnik zadal —

Komaj tri sekunde traja mali vbrižg — študent leži mirno in globoko diha — je na zofi.

»Ali ste bili že kaznovani?« vpraša zdravnik po daljšem premoru.

»Da,« odgovori študent razločno in jame pripovedovati nedolžno historijo o prometnem prestopku. Stražnik ga je dobil s kolesom na poti v parku — dva dolarja globe... Eden izmed njegovih tovarišev stenografira vprašanje in odgovor.

Uro nato, ko se je »pacient« zbudil, je zdravnik ponovil prejšnje vprašanje. »Ne,« ogorčeno odvrne študent. »še nikoli nisem bil kaznovan!« Trajalo je precej dolgo, preden se je spomnil tistega nedolžnega prestopka.

Naj še tolikokrat prirede »pomirjevalne« vojne na severozahodnih mejah Indije: bojevitosti teh afganskih rodov ne bodo nikoli zlomili. Dokler bo oborožitev obeh strank tako različna kakor danes, se še ni bati, da bi anglo-indijske čete doživele poraz. Toda čas ni več daleč, ko bodo tudi pešavarska obmejna plemena zamenjala puške na kresilni kamen s strojnimi, tovrstne osle s tanki in stare bronaste možnarje z letalskimi bombami. Že danes tihotapijo orožje iz Rusije v afganske gore. Razbojniki in banditi bodo nekega dne dali znak za vstajo proti tujemu gospodstvu.

In tedaj bo nevarno za Angleže. Zakaj ti divji gorski rodovi ne poznajo strahu ne usmiljenja. Sinovi in vnuki teh boja vajenih mož umirajo za svobodo z enakim navdušenjem kakor njihovi očetje in dedje. Vsako sredstvo jim je dobro, samo da služi njihovi svobodi — in dostikrat so ta sredstva taka, da se civiliziran zapadnjak že ob samem imenu zgrozi.

»Res, čisto sem pozabil!...«

Drugi poskus.

»Trdno ste torej sklenili, da ne boste med zasliševanjem niti besedice po pravici povedali!« opozori profesor House pacienta. In potem, ko je študent zaziban v polsen, pridejo vprašanja.

»Kje stanujeta vaša roditelja? Kje ste se rodili? Kaj študirate? Ali ste poročeni?« Deset, dvanajst vsakdanjih vprašanj, ki študent promptno nanje odgovori. Kakor se je pozneje pokazalo, so bili odgovori točni na las, čeprav se je študent odločil, da ne bo govoril resnice.

»Vtisk imamo,« meni profesor House, »da skopolamin trenutno skali zavest, pusti pa nedotaknjen spomin. Zdi se, da predvsem popolnoma omtvi domišljijo in nemara ravno z delno ohromitvijo živcev človeku onemogoči laganje.

Poklici, ki jih pri nas še ne poznamo

Pri nas vemo samo to, da žive od »preizkušanj« ženske, ki v modnih salonih pomerjajo obleke. Pri enem največjih angleških podjetij za uvažanje čaja pa imajo posebno damo, ki zasluži na mesec tisoč funtov (nad 200.000 dinarjev). Ta dama nima drugega dela, kakor da ves dan pokuša čaj. Na mizi pred njo je cela vrsta skodelic. Vsake mora malo pokusiti in določi, katera vrsta je in kakšna kakovost. Sadilci čaja podjetja ne morejo nikdar potegniti s slabim blagom, ker ima Miss Snider, tako je dami ime, tako občutljiv okus, da takoj začuti vsako razliko v kakovosti.

Uživanje čokolade kot poklic

Pri vseh uvoznikih čaja imajo take uslužbenke, ki so navadno med najbolje plačanimi uradniki v podjetju. Toda to se ne godi samo pri trgovcih s čajem. Prav tako pogosto je tudi pri tistih, ki prodajajo kavo, kakao in najbolj pri čokoladi. V vsaki večji tovarni čokolade imajo posebnega strokovnjaka, ki preizkuša maso preden jo vlijejo v ploščice. Pri takem delu stroj odpove. Zanesljiv je edino le človeški okus.

Pisalni stroj Woodstock

je v Ameriki najbolj iskana znamka. Tudi v Jugoslaviji, zlasti v Ljubljani, jih je že precej v rabi. Vsi se pohvalno izražajo o njem.

Generalno zastopstvo:

TIPKA, družba z o. z., LJUBLJANA

Gledališka ul. 8. - Tel. št. 29-70

Zločinci priznavajo

Iz tega razloga smo tudi začeli misliti na to, da postavimo ta spoznanja v službo kriminalistike. Upamo, da smo s tem našli tudi sredstvo — kar je glavno: docela nedolžno sredstvo — da celo najbolj zakrknjene zločince prisilimo k priznanju!

Tako smo skupno z znanim ameriškim kriminalistom polkovnikom Goddardom napravili prve poskuse z zločinci. Uspeh je bil presenetljiv...

Newyorško državno pravdnništvo je samo predlagalo pri treh posebno zakrknjenih zločincih to metodo. Ko so jim po končani »operaciji« prečitali stenograme, so zločinci pod težo svojih lastnih priznanj — ki se jih niso več spomnili — obnemogli in vnovič vse priznali.

Housovi in Goddardovi poskusi s »priznanji proti volji« — ali gre za prebrisano sleparijo, naključje ali pa za novo pot za izsleditev zločincev?

Poklicni kadilci

Med tem ko so v doslej omenjenih poklicih zaposlene skoraj same ženske, so preizkuševalci tobaka sami moški. To preizkušanje se začne pri nemešanem surovem tobaku in je čedalje težje, čim bolj se tobak bliža svojemu končnemu okusu. Posamezne vrste cigaret in smotk morajo ostati zmeraj enake. Ker pa se vrši mešanje tobaka v razmeroma majhnih količinah in tudi uvoženi tobak ni vselej enak, je treba mešanice neprestano preizkušati. Uradniki, ki opravljajo to delo, morajo nažgati po vrsti štirideset do petdeset cigaret, nekajkrat potegniti dim in tako ugotoviti, ali je vonj in okus povsod enak.

Še margarino je treba jesti!

Prejšnji poklici so bili prav za prav prijetni. Bolj nerodne so pa preizkušnje umetnega surovega masla ali margarine. Tu jih je treba še dosti več, da je blago, ki pride na trg, zmeraj enako. Preizkuševalci morajo dati v usta kosček margarine, da se na jeziku raztopi, in potem povedati, ali je treba kaj izpremeniti. Poizkusite pojesti brez kruha nekaj dni povrsti po četrt kile surovega masla brez kruha, pa boste dobili vsaj približen pojem, kako prijetna je ta služba.

Slanika je treba ugrizniti v trebuh

Najnapornejši pa je poklic preizkuševalcev slanikov. Marsikomu se bo v prvem trenutku zdelo čudno, da je treba tudi slanike pokušati, toda vendar je tako. Kdor hoče ugotoviti kakovost slanikov, mora slanika ugrizniti v trebuh. Preizkuševalci jih morajo pokusiti po trideset do štirideset po vrsti. Čeprav jim teh grizljajev ni treba pojesti, ni vendar prav nič čudno, da so po svojem delu pošteno žejni.

Klinika profesorja Housa stoji na najbolj prometnem kraju v osrčju Newyorka. A čudno: že v desetem nadstropju pojenjava zamolkli cestni ropot, in ko se dvigalo neslišno ustavi pred vrati osemnajstega nadstropja, objame obiskovalca atmosfera pokoja in miru, ki je celo v najmodernejših bolnišnicah zaman iščeš.

Usmiljenka odvede obiskovalca v čakalnico. Štiri, pet mladih ljudi tam polglasno debatira — študentje, ki so se dali na razpolago za Housove poskuse. Njihova mnenja so kaj različna: ta trdi, da je vse skupaj navadna sleparija, drugi govori o slučaju, tretji je ves navdušen za »epohalni izum«.

Profesor House, mož srednjih let, z nekaj besedami obrazloži zgodovino svojih eksperimentov.

Porodi brez bolečin

»Nekako od leta 1903 pozna medicinska znanost narkotično (uspavalno) sredstvo, ki so ga v določeni zmesi z drugimi snovmi nekatere države že uvedle za olajšanje porodov.

slimanskih svečnikov, vodnikov in poglavarjev gorskih plemen, od plemenitih rodov Patanov pa do najneznatnejših obmejnih roparjev so vsi imeli samo eno misel: boj za svobodo, osveta za žrtve, ki so padle v stoterih bitkah!

Do upora v provinci Pešavarju in vojne na obmejnem ozemlju je prej prišlo, kakor sem mogel pričakovati. Bil sem ravno v Lahoru, tisoč kilometrov od svojega prijatelja Šarana, ko so prispele prve vesti s fronte. »Rdeči Šaran« je oblegal s svojo rodbino in spremstvom mejno utrdbo Matun, jo zavzel in en dan držal proti našim bombnim letalom. Potem je moral odnehati — letala so bila le prehuda zanj. Šaran in njegovi so v neenakem boju padli; meja je bila spet »očiščena« in »pomirjena«.

Čeprav ti divjaki prezirajo nekatere pravila, ki so pri civiliziranih narodih v visokih časteh — nikjer in nikoli nisem imel tako dobrega in zvestega prijatelja kakor med temi razbojniki in banditi...

Varčnost

Ruski napisal V. Šiškov

Varčnost prinaša enemu koristi, drugemu pa časih tudi škodo. In nekaterega utegne celo tako daleč pripraviti, da bi se najrajši obesil. Za primer vam povem kratko zgodbo.

Bilo je v času gladovanja. Mene imajo za umetnika — to se pravi, slikar sem in slikam pokrajine. Ko je prišla stiska, pa ni nihče več čutil potrebe po takšnih slikarjih, v mestih še posebno ne.

Tedaj mi je prišla misel: »Poglej malo po vaseh, Semuškin!« sem si dejal. »Zakaj ne bi slikal bogatih kmetov!«

Štiri vasi sem obredel, pa nič opravil, šele v peti je bilo malo bolje. Tam je prebival znan skopuh, nekdanji trgovec in bogat ko Ford.

»Prav,« je rekel, »naslikaj mi vso družino, drugega za drugim. Zakaj rad bi stanoval kakor gospoda: vsi naj vise na zidu, kakor se spodobi, da!«

Zdaj pa se je bilo treba zmeniti za plačilo. Zahteval sem pud* moke in košaro jajec za vsako podobo.

»Naslikal nas boš, zato dobiš kosilo in večerjo, to ti bo zadosti.«

»To je rop,« sem odvrnil. »Premalo cenite umetnost, prijatelj. Kaj ne veste, da zahteva znameniti slikar Rjepin tri tisoč zlatih rubljev za eno samo sliko?«

»Pokašljaj se na tvojega Rjepinal! On je Rjepin, jaz sem pa Ogurcev. Če nočeš — pa pusti. Poberi svoje stvari in idi svojo pot.«

Tako sem se lotil slikanja starega stiskača. Bilo je vroče ko v peklu, vročina, da je šest psov v vasi steklina pobrala. Postavil sem skopuha pred vrata na solnce in mu zapovedal, naj si obleče kožuh in se pokrije s kožu-hovinasto kučmo.

»Čemu! Naslikaj me v rdeči srajci z uro v žepu!«

»Ne,« sem rekel, »v kožuhu boste čustitljivejši in bogatejši. Vsi dostojanstveniki se dajo slikati v kožuhu.«

Sedi pred menoj in sopiha, pot mu lije v potokih čez obraz; jaz pa sem se udobno spravil v hladno senco. Gledam ga, gledam, kako puha: debel je bil in rejen, lopov stari!

»Zakaj pa ne rišeš, slikar?«

»Ker študiram vaš obraz; veličastno fiziognomijo imate, kakor vojskovo-dja.«

Pogladil si je brado in se napravil še bolj dostojanstvenega.

»Ne, Mitrij Titič,« sem dejal, »premikati se pa ne smete.«

»Kaj?... Ne smem?... Če me je pa stenica uklala!«

»Tudi govoriti ne smete, še s trepalnicami treniti ne. Drugače boste imeli pretegnjen obraz, kakor izpovitek. Bodite mirni, zdaj začnem.«

In začel sem vleči s čopičem.

Tedaj mu je sedla muha na nos. Poškrlil je proti njej, zavihal nos, in kar videl sem, kako v srcu psuje muho; najrajši bi jo živo požrl, pa ni smel.

»Ne menite se zanjo,« sem rekel, »nekaj časa bo plezala po vas, potem bo pa odletela. Drugače si pokvarite portret in bi moral iznova začeti.«

Videl sem, kako je prav malo za-tegnil ustnice in pihnil iz levega ko-

ta ust proti muhi. In muha, ki je občutljiva in ne prenese vetra, je splezala na desno oko. Kmet je zamežikal in krepko udaril s šako. Muha je izpustila življenje.

»Zdaj pa imamo,« sem rekel, »portret je pokvarjen. Zdaj morava spet od začetka.«

»Gospod slikar,« je poprosil, »ali ne bi šlo v senci? Peklensko je vroče in oči me pečejo, ko moram gledati v solnce.«

»Ne, ne,« sem rekel, »samo pri miru bodite!«

Čez tri ure sem napravil premor. Kmet je stekel naravnost v ribnjak — kučmo je med potoma zadegal proč, kožuh pa je vrgel na tla.

»Poberi ga, Miško!« Ne meneč se za ženske, se je slekel in se potapljal v vodo kakor morski pes, zmerom iznova in iznova in meketal od naslade.

Ko se je nekoliko popravil, je bilo čas za kosilo. Jedel sem in si mislil: »Ti bom že dal pravi nauk o varčnosti, da ga nikoli več ne pozabiš.«

»Ali boš dosti zahteval, slikar, če me boš slikal brez kučme?« je vprašal Ogurcev.

»Dva puda, nič manj. Zakaj moral bi začeti od kraja.«

»Malo prej pa si zahteval samo enega!«

»Ceneje ko za dva puda ne morem. S kučmo stane en pud. Če vam ni prav, pa zdravi ostanite. Jaz sem zelo imeniten slikar: naslikal sem vse velike kneze, dva metropolita, Rasputina...«

»Slika mi je močno všeč,« je rekel Ogurcev. »In proč te ne pustim. Če bi ti šinilo v glavo, da mi pobegneš, pridem s konjem pote, če si tak imenitnik. Naj bo — pa me nariši brez kučme.«

Po kosilu je kmet popil osem kozarcev čaja, si oblekel kožuh, se prekrižal in šel ven.

»Naj te hudič vzame... Idiva!«

Vročina je še bolj pripekala. Kmet je šel k stolu kakor pod vislice. Za deset jajec sem mu dovolil, da je smel govoriti. Govoril je in govoril, klepetal in klepetal in pot mu je v curkih lil z obraza: zakaj kožuh je bil iz volje kože, dober in gorak je bil, on sam pa je bil, kakor smo že povedali, zelo zajetnega života.

»Ali se potim!... Že v škornjih čutim vodo.«

»Nič hudega,« sem odgovoril, »le potrpežljivo. Tudi veliki knezi so se potili.«

Čez četrto ure je začel krvaveti iz nosa. Čez dve uri je nenadoma prebledel in zaječal: »Požirek vode...« Nato se je zgrudil na tla.

Ravno sem bil z glavo pri koncu. Podobenost je bila presenetljiva, še sam sem se čudil.

Drugi dan se je kmet malo opomogel in je rekel:

»Imenitno si zadel obraz. To me veseli. Kaj bi zahteval, da me naslikaš brez kožuha?«

»To bo drago,« sem rekel. »Pet pudov.«

Mislil sem, da bo podivjal, in malo je manjkalo, da mi ni dal klofute. Pa se je premislil; šel je k svoji ženi v hišo, nekaj z njo šepetal in se potem spet vrnil.

»Slikaj, lopov!«

Schichtov

RADION

pere sam!

*Mučno pranje
s peralno
in krtačenje perila
je postalo odveč.*

Zahteval sem plačilo na roko, postavil debeluha v senco — v rdeči srajci, z uro in kolajno — in se vneto spravil na delo.

Pri slikanju sem mu pripovedoval: »Eden izmed velikih knezov mi je sedel samo v spodnjih hlačah. To je bilo seveda zelo drago...«

Naposled se je vse srečno končalo. Ostal sem pri kmetu dva meseca in

si zaslužil lepo zalogo moke, pa tudi denarja.

Ko sem se poslavljaj, je kmet vstal in rekel: »Lopov si pa le... Dobro si me oskubel.«

Odgovoril sem mu: »Drugič ne boste tako pohlepni... Šaj ste bogati.«

Doma pa sem odkril, da mi je bil prekleto stiskač iz same varčnosti primešal lepo mero peska med moko.

H U Ź O R

Izpred sodišča

Pred sodnikom je stal potepuh z veliko črno brado. Sodnik je preletel akte, nato pa se je obrnil k obtožencu:

»Sodeč po vsem tem mora biti vaša vest prav tako črna kakor vaša brada.«

Potepuh pa se ni dal: »Če merite vest po bradi, potem, gospod sodnik, vi sploh vesti nimate!«

*

Neka inozemka, ki ni dobro razumela slovenščine, se je morala pred sodiščem zagovarjati zaradi tatvine zlate ure. Toda sodišče ni moglo verjeti, da bi jo bila ona ukradla, in jo je oprostilo.

»Oproščeni ste,« ji je rekel sodnik.

»Kaj to pomeni?«

»To pomeni, da se je sodišče prepričalo, da ste nedolžni.«

»Ali to pomeni, da uro lahko obdržim?«

*

Zagovornik: »Naposled bi vas prosil, da upoštevate, da gre pri obtožencu samo za nedolžen vlom.«

Obtoženec (užaljeno): »Protestiram! Tako nedolžna pa stvar le ni bila!«

Ameriška

»Pri nas v Detroitu,« pravi Američan, »napravimo avtomobil v šestih minutah.«

»To ni še nič,« odgovori drugi. »Pri nas v Washingtonu smo zadnjič začeli delati neki avto točno ob dveh — šest minut nato je že dva pešca do smrti povozil.«

Mina je porabna

Gospa (novi služkinji): »Mina, drevo bo pri nas ples in pričukujem od vas, da se boste porabno izkazali!«

Mina: »Bom, milostljiva, samo teh novih plesov pa še ne poznam!«

Nedolžno

Na dijaškem plesu se je dijak krčevito trudil, kako bi svojo »damo« zabaval. Takrat mu je obvisel po-

gled na uri: kazala je ravno deset. Ves vesel, da je našel nekaj, o čemer lahko vsaj par besed pove, je olajšan zašepetal:

»Ob tem času, gospodična, bi morala biti prav za prav že v postelji!«

Zato!

Slikarja N. so vprašali, kako da zna napraviti tako lepe slike, otroke pa ima tako grde.

»Nič čudnega,« odgovori slikar, »ko pa slikam podnevi!«

Prijazno

Gospod sedi v tramvaju in opazuje dečka, ki vztrajno vrta po nosu. Ko naposled izstopi in vidi, da je dečko še zmerom s tem zaposlen, mu reče:

»Kadar prideš na vrh, mi pošlji kakšno razglednico!«

Mali oglas

»Mlada dama z dobro idočo trgovino s čevlji išče upeljanega operaterja kurjih očes v svrhu ženitve.«

Težak porod

Profesor izprašuje kandidata medicine o pomoči pri porodu. Študent jeclja nekaj pripoveduje o porodnih kleščah, pa mu kmalu zmanjka.

»Ali ste končali?« vpraša profesor. Kandidat pritrdi.

»Ne,« meni profesor ironično, »vsega še niste povedali. Vzemite še enkrat v roke klešče, ki ste z njimi tako uspešno drezali na vse strani, in lepnete z njimi očeta po glavi — potem boste srečno iztrebili vso rod-bino.«

Nagrobni kamen

»Tu počiva v miru Janez Neroda. Njegovo življenje je bilo lep sen. Na žalost je bil prekratek.«

Dvoumno

V izložbenem oknu neke vinske trgovine smo zadnjič videli lepak s temle napisom:

»Danes zaradi krsta zaprto.«

Zlobno

»Moj razum je moje imetje.«

»Siromaštvo ni sramotno.«

* Pud je ruska utežna mera in ima 1638 kg.

Naš 3. veliki nagradni natečaj

Spalnica za 18.500 Din

je naša 1. nagrada. — Kot 2. nagrado Vam damo

Singerjev šivalni stroj za 5800 Din

Razen tega lahko dobite kolo, gramofon in še 900 drugih dragocenih nagrad,

če rešite skrivalnico in obnovite naročnino.

Pogoji,

pod katerimi lahko tekmuje za nagrade

Da si pridobite pravico do tekmovanja za naše nagrade, morate izpolniti samo dva lahka pogoja:

1. poravnati čim prej 40 Din za polletno naročnino vnaprej na »Družinski Tednik Roman«. Kdor je z naročnino v zaostanku, mora seveda poravnati tudi ta zaostanek.

2. poslati čim prej pravilno rešitev skrivalnice.

Najskrajnejši rok za skrivalnico je 1. december t. l., za poravnanje naročnine pa 8. december t. l. V Vašem interesu pa Vam svetujemo, da ne odlašate do zadnjega, ker potem ne utegnete več reklamirati. — Če nimate položnice, pišite ponjo!

Če izpolnite navedena pogoja, Vas naša uprava takoj vpiše v seznam tekmovalcev za nagrade in dobite tekočo številko, ki pride na dan žrebanja v žaro.

Vsak naš naročnik, ki gori navedena 2 pogoja izpolni, pa si lahko zveča verjetnost, da dobi 1. nagrado, s tem da dobi več števil, ki bodo tekmovalce za nagrade. V ta namen mu je treba samo pridobiti 1 ali več novih naročnikov, ki morajo poravnati polletno naročnino (40 dinarjev) in poslati rešeno skrivalnico. Za vsakega takega novega naročnika dobi stari naročnik novo številko; s tem si podvoji, potroji ali celo počvetori verjetnost, da mu bo žreb prisodil prvo nagrado. Razume se, da ima tudi novi naročnik pravico do tekmovanja, če izpolni oba pogoja. Priporočamo Vam tedaj, da se poslužite na tej strani spodaj natisnjene kupona: izrežite ga, izpolnite in pošljite na našo upravo!

Pripominjamo, da je pri prejšnjem nagradnem natečaju več naših starih naročnikov prišlo do lepih nagrad ravno zato, ker so tekmovali z več številkami — to pa zato, ker so pridobili več novih naročnikov.

Naročniki, ki bodo tekmovali za naše nagrade, bodo morda hoteli vedeti, katero številko imajo. Naša uprava jih bo rade volje obvestila, toda samo pod pogojem, da priloži 3 Din v znakah za poštnino in manipulacijske stroške. To je povsem razumljivo, zakaj pri tako velikih in bogatih nagradah moramo še posebno paziti, da ne obremenimo še tako dovolj zaposlene uprave še z novim neplovnim delom in prevelikimi stroški.

Da cenj. naročnike za božič čim bolj razveselimo, smo sklenili določiti kot dan žrebanja 18. december t. l. Žrebanje se bo vršilo javno in bodo to pot razdeljene vse nagrade brez izjeme, a seveda samo med tiste izžrebane naročnike, ki bodo polletno naročnino v redu poravnali in plačali tudi morebitni zaostanek. — Podrobnosti glede kraja žrebanja i. dr. objavljamo o pravem času.

Se enkrat Vas opozarjamo, da je v Vašem lastnem interesu, da čim prej pošljete rešeno skrivalnico in nakazete naročnino.

Naše nagrade

1. nagrada

je zbudila našo pozornost na jesenskem ljubljanskem velesojmu. V oddelku za pohištvo, kjer se je ustavljalo največ obiskovalcev, smo videli prekrasno spalnico iz kavkaškega oreha, ki jo je postavila znana domača mizarska tvrdka D. Lancoš iz Wolfove ulice v Ljubljani. Ta spalnica je zbudila ne samo pri nas nego tudi pri ostalih gledalcih splošno priznanje, tako zaradi nenavadno okusne in dragocene izdelave, kakor tudi zaradi prvovrstne kakovosti materiala, ki mu je priznan arhitekt dal vse lepote forme.

Zamiselite se v to idealno spalnico: pred Vašimi očmi se razprostira udobna in prekrasna postelja 140 cm široka in 200 cm dolga, izdelana iz zlahtnega kavkaškega oreha in sijoča v blesku politure. Potem se Vam oči ustavijo na tridelnih omari, prostorni in praktični, pa hkrati okusni in solidni. Potem uzrete 2 nočni omari, psiho z zrealom, mizico, 2 naslanjača in 1 stolček. Z uživanjem smo gledali to lepoto na velesojmu in zato si lahko mislimo, koliko veselja in radosti bo imel tisti, čigar last bo.

Spalnica predstavlja dovršeno eleganco, višek udobstva in modernega okusa; saj pa tudi stane

18.500 Din!

Ta spalnica kot naša prva nagrada je naš ponos.

2. nagrada

je to pot Singerjev šivalni stroj 66 K 4. Tak stroj smo pri našem prvem nagradnem natečaju razpisali kot prvo nagrado, in smo ga hoteli tudi zdaj uvrstiti med dragocene darila. Zakaj Singer 66 K 4 je eden izmed najmodernejših in najpopolnejših šivalnih strojev, kar si jih more zaželeli vestna in skrbna gospodinja. Z njim lahko šivate, vezete, krpate in prirojujete. Pogreznjiv je, ima 3 predale in znano Singerjevo električno svetiljko. Izdelan je iz finega lesa in bo služil v okras tudi najelegančnejšemu stanovanju. Vreden je

5.800 Din

in je v dobrem gospodinjstvu nenadomestljiv.

3. nagrada

je prvovrstno moško ali žensko kolo. Tudi to pot nismo hoteli prezreti prilike, da podelimo kot eno izmed večjih nagrad kolo. Število kolesarjev v Sloveniji od leta do leta rase in njegova praktična uporabnost nas je pripravila do tega, da smo ga uvrstili med naše nagrade. Želimo ga takemu naročniku ali naročnici, ki ji bo krajšalo dolgo pot v službo in domov. — Vrednost 1.900 Din.

4. nagrada

naj Vam prinese v hišo godbo in pesmi: zanjo smo izbrali eleganten gramofon v obliki kovčega. Ima zelo prijeten zvok in Vam bo v veselje in prijetno zabavo. — Vrednost 1.500 Din.

5. nagrada

je kompletna garnitura kuhinjske posode, dobro emajlirana in kras vsake kuhinje. Katera gospodinja si je ne bi želela? Mlada, ki bi se drugače morda morala odločiti za cenejšo — starejša pa za izpopolnitev stare, že izrabljene posode.

Vrednost te posode je 800 Din.

6. nagrada

je kompletna porcelanska jedilna garnitura za 6 oseb. Ima 26 delov: skledo za juho, 6 globokih, 6 plitvih in 6 desertnih krožnikov, 1 velik okrogel krožnik za prikuho, 1 štirioglatega za solato in 1 podolgovatega za pečenko, potem 1 velik krožnik za pečivo, posodo za omako in solnjak. Garnitura je iz prvovrstnega bellega porcelana z zlatim robom in jo je veselje pogledati. — Vrednost 600 Din.

7. nagrada

V želji, da postrežemo naročnikom našega lista s praktičnimi stvarmi, smo sklenili podariti še 1 komplet jedilni servis za 6 oseb. Tudi ta ima 26 delov kakor prejšnji. Izdelan je iz finega porcelana z vijoličastim okrasjem. — Vrednost 550 Din.

8. nagrada

je kompletna 29 delna garnitura za pijače iz prvovrstnega brušenega stekla in vsebuje po 6 čaš za vodo, kozarcev za pivo, kelihov za vino, kozarčkov za liker, 3 steklenice in 2 vrča. Tudi ta nagrada bo v okras in korist vsakemu gospodinjstvu. — Vrednost 500 Din.

Za 9. nagrado podarimo lepo porcelansko garnituro za umivanje. Vredna je 450 Din.

10. nagrada je kompletna porcelanska garnitura iz 16 delov za dišave, vsakdanja potrebščina v gospodinjstvu. Vredna je 350 Din.

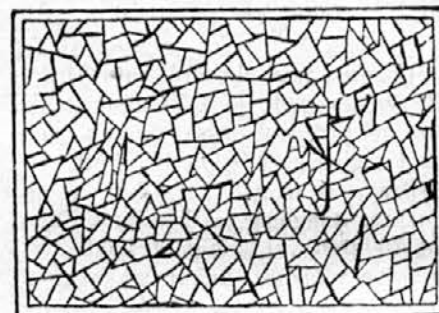
Skrivalnica

V spodnji sliki je skrit slon, ki ga morate poiskati. Ko ga odkrijete, prevlecite s svinčnikom ali pa s črnilom njegove oblike, napišite pod sliko jasno in razločno svoje ime in naslov in pošljite vse skupaj v odprti kuverti, frankirani z znamko za 25 par, na upravo »Družinskega Tednika Romana«, Ljubljana, Dunajska c. 29/I, poštni predal št. 345.

Nefrankirane ali premalo frankirane pošiljke bo uprava zavrnila.

Tu odstrižite!

Pošiljam Vam rešitev skrivalnice, objavljene v Vašem velikem nagradnem natečaju. Obenem nakazujem ¼ letno naročnino ter Vas prosim, da me vpišete v seznam tekmovalcev za nagrade ter mi kot naročniku pošljete Vaš list.

Ime .....

Kraj .....

Pošta .....

Tu odstrižite!

11. nagrada. Prav tako kakor za servise smo se odločili tudi še za komplet garnituro za pijače iz 29 delov, iz dobrega stekla z lepimi vzorci. Vrednost 350 Din.

Nadaljnjih 5 nagrad so kompletne serije vezanih letnikov »Družinskega Tednika Romana« l. 1929, 1930 in 1931. Vrednost vsake serije 215 Din, skupna vrednost 1075 Din.

Nadaljnji nagradi sta 2 garnituri 9 delnih čajnih servisov v lični izdelavi. Vsak je vreden 200 Din, skupna vrednost 400 Din.

Potem je 15 nagrad v blagu za damske obleke. Vsaka nagrada je 5 metrov umetne svile, vrednih 150 Din, skupna vrednost 2250 Din.

Da bodo naše nagrade v servisih kompletne, podarimo še 1 osemdelno garnituro za črno kavo, vredno 150 Din.

Nadalje podarimo naročnikom 10 vezanih letnikov »Družinskega Tednika Romana« l. 1930. Skupna vrednost 900 Din. 10 naših naročnikov bo 1 leto brezplačno dobivalo naš list. S tem podarimo 10 lepih daril v vrednosti 800 Din.

Nadaljnjih 100 nagrad so po 1 originalna fotografija največjih filmskih umetnikov na »Hochglanz«-papirju v velikosti 21×26 cm, kakršne se v trgovinah ne dobe. Vrednost posamezne slike 40 Din, skupaj 4000 Din.

80 nagrad po 10 umetniških razglednic priljubljenih filmskih igralcev po 15 Din, skupna vrednost 1200 Din.

In naposled 700 zanimivih leposlovnih knjig po 12 Din, vrednih 8.400 Din.

Tu odstrižite!

Kupon

Sporočam Vam naslov novega naročnika. Obenem Vam je zanj nakazana polletna naročnina 40 Din po poštni položnici na Vaš čekovni račun št. 15.393. Prosim Vas, da mu začnete list takoj pošiljati. Obenem Vas prosim, da mu takoj, ko prejmete nakazano naročnino, priznate njegovo skrivalnico, meni pa da razen že poslanih priznate še eno številko, kakor ste to obljubili.

Moj naslov:

Novi naročnik:

Ime .....

Poklic .....

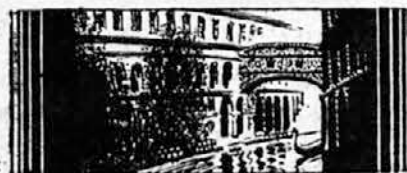
Kraj .....

Pošta .....

Pošljite ta kupon v odprti kuverti na našo upravo v Ljubljano, Dunajska cesta 29/I., poštni predal 345, in prilepite na kuverto znamko za 25 par ter napišite »Tiskovina«. To velja samo tedaj, če nič drugega ne napišete kakor oba naslova, drugače je treba kot pismo frankirati z 1.50 Din.

MOST VZDIHOV

47. nadaljevanje

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZEVACO

Novi naročniki dobe na željo brezplačno ponatis prvih 18 nadaljevanj. Nadaljnjih 26 nadaljevanj, priobčenih v št. 12. do 43. »Druž. Tednika«, nismo ponatisnili in se dobe le v omenjenih številkah, ki jih pošljemo novim naročnikom za izjemno ceno 30 Din. Denar je treba poslati vnaprej.

In Guido Gennaro se je priklonil pred zrcalom do tal. Ko se je zravnaval, je pogledal okoli sebe, kakor bi ga bilo res začudilo, da mu dož ne odgovori.

Zasmejal se je na glas in si pomel roke. »Tako,« je vzkliknil, »tak bo moj govor, ki ga bom v kratkem povedal mojstru Foscariju, po milosti hudičevi dož beneškemu. V kratkem!... Kdo ve? Nemara že jutri!... Zdaj pa na delo!... Ta Roland, se mi zdi, je lisjak. Če bi bil policijski šef, bi najbrž ne zaostajal dosti za menojo. Toda jaz sem še zmerom močnejši od njega. Zakaj jaz vem, kaj on hoče, on pa za mene ne ve! Domišlja si, da Leonore nič več ne ljubi, toda jaz vidim v vseh njegovih dejanjih dokaze te ljubezni. On je prepričan, da ne pojde več na Olivolski otok, jaz pa vem, da se bo prej ali slej spet vrnil tja! Ah! Lepa Leonora, ki nam je zapovedala, da se moramo umekniti! Zakaj? Le zakaj?... O, Roland, lepi sinji ptič, še se boš vrnil v gnezdo, ja z ti to prerokujem... v gnezdo, v kletko! Dajmo, ogledjmo si to kletko!...«

Kakor vidimo, je Guido Gennaro za policijskega šefa dovolj umno medroval.

Spet si je pomel roke — najbrž je bila taka njegova navada — potlej pa se je še enkrat pogledal v zrcalo, ugotovil, da je docela izpremenjen, nato pa je odšel in krenil proti Olivolskemu otoku. Toda ni šel naravnost. Po svoji navadi je pogledal mimo grede v dveh ali treh beznicah in se naposled ustavil v »Zlatem sidru«.

Mojster Bartolo Enooki ga je prvi mah spoznal, vkljub njegovi preobleki. S širokim režajem je stopil k njemu, da so se pokazali njegovi ostri zobje. Bilo je, kakor bi bil šakal zagledal tигра in se mu hotel pokloniti.

»Imaš kaj novic?« je vprašal policijski šef.

»In še kakšne, gospod Gennaro!«

»Da čujemo!...«

»Strašni Scalabrino, desna roka Rolanda Candiana, tisti ki je, praviijo, z enim samim sunkom svoje šake podrl Most vzdihov!...«

»Nu, dogovori vendar!«

»Mrtev!«

Policijskemu šefu so se zablistale oči.

»Če je to res, Bartolo, si zaslužil s to vestjo deset zlatnikov. Ali me nisi nalagal?«

»Saj sem ga sam ubil!«

»Ti!«

»Da, jaz! Prišel je k meni. Kaj sem hotel? Napravil sem, da je zaspal in da... se ni več zbudil!«

»Bartolo, oglasi se jutri zjutraj pri meni; ljudje, ki znajo tako zvesto služiti, so vredni nagrade.«

»A to ni edina novica; Sandrigo!...«

»Ne govori o njem; odveč je.«

»Tak ste ga dobili?«

»Ne! On nas je dobil... postal je poročnik.«

Guido Gennaro je pustil Enooka, ki je od neizmerne osuplosti pozabil zapreti usta, in planil ven; bolj kakor kdajkoli so morale njegove dlani okusiti veselje, ki je prekipevalo v njem.

»Scalabrino mrtev!« je godrnjal sam pri sebi, »bogme, to je bilo mojstrsko! Roland, Roland, imam tel!...«

Bilo je že skoraj ob desetih zvečer, ko je policijski šef prišel v bližino Olivolskega otoka. Tedaj je postal opreznější; zadržal je korak in se jel v temi tipati naprej.

Tako je prišel do zidu, ki je obdajal Dandolo vrt.

Nekaj trenutkov nato je bil na vrtu. Pri odskoku z zidu se ni čulo niti toliko, kakor če bi padel suh list z drevesa.

Guido Gennaro je ostal kakih deset minut na kraju, kamor je priletel, in zadrževal dih; noč je bila temna in neprodorna, zato je zaprl oči in združil vse svoje inkvizitorske misli v sluh.

Od nikoder se ni čulo nič sumljivega.

Tedaj se je počasi zravnaval.

»Dvoje je mogoče,« je pomislil. »Ali je Roland tu, potem skočim po deset mož, in takrat bo moj, živ ali mrtev. Ali pa ga ni, in tedaj dobim samo Filipa. S tem starim lisjakom bi se že zdavnaj rad srečal. Kdo ve, mogoče mi še prav pride. Naprej!...«

In Gennaro se je jel plaziti skozi grmičevje proti hiši.

Sredi vrta se je nenadoma ustavil; zagledal je bil hišo. In skozi špranjo med oknicami v pritličju je prihajal droben pramen svetlobe.

Šefu policije je začelo glasneje utripati srce.

»Luč ob tej uri!... Stari hišnik sam gotovo ne bo bedel!... Kdo je pri njem?... Oh, zakaj ne morem videti skozi zid, zakaj ne morem uzreti človeka, ki je pri njem!... In vendar ga moram videti!... Naprej!...«

Spet se je spustil na tla in se začel neslišno plaziti proti hiši.

Kmalu nato je bil pri njej.

Toda videti ni mogel ničesar.

Zato je Gennaro tem bolj napel ušesa.

Klečč na kolenih kraj oknice v pritličju, pritiskaje uho k špranji, od koder je prihajal žarek, negiben kakor kip, je šef beneške policije čakal in stregel na glasove, ki bi mogli priti iz hiše; kdor bi ga videl tiste trenutke, mu ne bi mogel odreči občudovanja. To ni bil več človek, bil je utelešena policija, ki preži na svoj plen.

Tako je minilo pet minut.

Tedaj se je jel Gennaro počasi odmikati.

Če bi ga takrat kdo videl, bi mu kri oledela od groze. Strašen režaj mu je pačil obraz, ko se je zdaj še opreznije zadenski plazil čez vrt.

Poslednje besede, ki jih je bil prestregel, so bile namreč tele:

»Visokost, ali boste tu prenočili?«

»Da, Filip. Truden sem in potreben počitka; morda ga tu najdem.«

Gennaro je spoznal oba glasova.

Prvi je bil glas starega Filipa, drugi pa je bil Rolandov.

Vsak drugi bi se bil izdal s prenačljeno kretnjo.

Toda Gennaro, ki je potreboval četrto ure, da se je priplazil do hiše, je rabil za isto pot nazaj cele pol ure.

Pred zidom se je zravnaval.

Šele zdaj, ko je videl, da mu ne grozi več nikaka nevarnost, se je upal komaj slišno zamrmrati, drgečoč od neizrekljivega veselja:

»Imam ga!«

Tisti mah je vstala kraj njega senca in težka roka se je spustila na njegovo ramo.

Gennaro ni vztrepetal, tudi kriknil ni.

Vse njegove misli so se zlile v eno samo:

Otresti se mora napadalca, naj bo kdorkoli, otresti se ga mora neslišno!

Neznančeva roka mu je zdrknila z rame na levo laket in se je oklenila kakor primež.

Gennaro je segel za pas po bodalo.

Toda izdreti ga ni utegnil.

Zakaj druga neznančeva roka se je spustila na njegovo desno laket.

Šef policije je videl, da se ne more niti geniti.

Toda hladnokrvnost ga ni zapustila. S tim glasom, ki ni niti najmanj trepetal, je rekel:

»Tisoč zlatnikov, če me spustiš!«

Namesto odgovora je neznanec še silneje sklenil svoje železne roke, da so se prsti zajedli v meso.

Zdajci je šef policije začutil, da mu je zmanjkalo tal pod nogami.

Strašni neznanec ga je dvignil v zrak! In nato je jel tiho in nemo stopati proti hiši.

Še enkrat se je Gennaro skušal otresti železnega objema.

Toda železni prsti so se še huje zagrizli v njegove lehti. Šef policije se ni mogel več premagati: krik bolečine se mu je utrgal iz ust.

Neznanec je, noseč Gennara, ki se zdaj ni več upiral, naglo krenil čez vrt, prišel do hiše in sunil z nogo. Prihodnji trenutek so se vrata odprla in v svitu luči je Gennaro spoznal svojega skrivnostnega in neusmiljenega nasprotnika.

»Scalabrino!« je zamrmral z glasom, ki se je dušil od osuplosti; toda groze ni bilo čuti v njem.

Zakaj Guido Gennaro, šef beneške policije, je bil računarski duh, to se pravi, porabil je vsako priložnost za študiranje in razčlenjanje okoliščin v elemente, da je potem iz njih koval svojo korist.

V grozi je kos divje poezije. Guido Gennaro pa je bil živo nasprotje poezije.

Bil je duh, ki ni utegnil posvečati časa utripanju duše. Še umirajoč bi prisluškoval, stregel na besede, tehtal in računal.

Zato se je zadovoljil s samo ugotovitvijo, da je Bartolo Enooki lagal, ko mu je rekel, da je Scalabrino ubil.

Orjak je odložil šefa policije v pritlični sobi, ki jo bralci že poznajo: v njej je bila, kakor se morda še spomnijo, nekdanja Dandolovala obednica.

Tam sta sedela Roland Candiano in stari Filip.

Gennaro, ki ga zdaj niso več uklepale železne klešče Scalabrinovih pesti, si je jel drgniti razbolele lehti.

»Smrt božja, prijatelj,« je vzkliknil s smehom, ki ni bil videti ponarejen, »moram vam čestitati za jeklene klešče, ki vam služijo za roke.«

Roland je vprašujoč pogledal Scalabrino.

»Stvar je bila na moč enostavna,« je menil orjak. »Ko sem pred eno uro šel, se mi je zahotelo pogledati okoli zidu, ali je vse v redu. Tedaj sem videl gospoda, kako je skočil na vrt. Skočil sem še jaz in se korak za korakom plazil za njim. Ko se je hotel po isti poti spet vrniti, pa sem ga prijel.«

»Hudiča!« je vzkliknil šef policije z glasom neprikritega občudovanja, »kaj se je res tako odigralo?«

»Menda! Drugače vendar ne bi bili tu!«

»Moram vam čestitati. Nikoli ne bi mislil, da je človek na svetu, ki bi me mogel zalezovati, ne da bi mi ga izdale moje oči, useša ali nos.«

»Kdo ste?« je vprašal Roland.

»Ubog gondoljer, ki se priporoča vaši velikodušnosti. V vaši oblasti sem, gospod: lahko me izročite biričem, in potem sem izgubljen. Dve leti ali celo pet let ne bom videl nebeškega solnca!...«

»Po kaj ste prišli sem? Govorite odkrito; nisem človek, ki bi kogarkoli izročil biričem.«

Naj se je znal Gennaro še tako obvladati, njegove roke so vendarle trznile, kakor bi si jih hotel pometi; toda na srečo ga je bolečina ustavila.

»Lepo,« si je mislil. »Stvar se bistri. Dal mi bo novce in me spustil. Čez pol ure pa se vrnem... da mu ga vrnem.«

Gennaro je pobesil glavo, kakor bi ga bilo sram priznati svoj greh.

»Nu?« je mehko silil Roland, »govorite in pazite, da poveste po resnici!...«

»Ta resnica je trda, gospod, in me je tem bolj sram, ker ste mi obljubili, da me ne boste izročili.«

»Izpolnil bom svojo obljubo, če se mi odkrito izpoveš. Toda premisli dobro, kaj zineš; prost boš le pod tem pogojem. Če boš lagal, se ne bom čutil vezanega na nobeno obljubo.«

»Naj bo! Povem vam vse po resnici. Zadnje čase mi gre posel slabo.«

»Gondoljerski posel?«

Gennaro se je zasmejal.

»Sami veste, gospod, da nisem gondoljer. Čolnar sem samo na videz in vaše oči so preostre, da ne bi bile že opazile, da sem preoblečen. Razen tega sem se malo prej pohvalil, da me še nihče nikoli ni dobil... izvzemši tegale dičnega tovariša,« je pokazal na Scalabrino. »Ne, ne, moje delo ni v tem, da bi potiskal gondole po kanalih in smrčal cele popoldneve po nabrežjih... Tako počno lenuhi, mar ne, gospod?«

»Kaj pa potem počneš?«

»Gotovo ste že ugenili: ponoči se plazim v slabo zaprte hiše in jih malo preiščem, ne da bi koga zbudil, potem pa se vljudno spet odpravim. Take obiske delam samo v hišah, ki si jih je vredno ogledati, in moje občudovanje za stvari, ki jih vidim, je dostikrat tolikšno, da redko kdaj odidem, ne da bi si katere vzel za spomin, denimo kakšno dragotnico ali srebrnino, ali pa tudi vrečico, napolnjeno s kolajnami, ki jim pravijo zlatniki in srebniki. Ne morete si misliti, gospod, kako rad imam take kolajne...«

Roland si je podprl brado z roko in čudno resno pogledal Gennaro.

»Lepo!« si je rekel šef policije, »zdaj mi bo napravil majhno pridigo o čednostnem življenju; upajmo, da ne bo predolga!«

»Skratka,« je rekel Roland, »vaš poklic je poklic tatu?«

»Na žalost! Kaj hočem: nekaj moram početi, da se preživim. Toda kakor sem vam že rekel, gospod, zadnje čase gredo posli slabo. Nikjer ni več spodobnih grižljajev, povsod sama beda. Tako sem nocoj žalostno in čemerno kolovratil po mestu, ko sem zagledal tole hišo. Skočil sem čez zid, priplazil se bliže, začul govorjenje, zagledal luč in se razočaran spet odpravil, od koder sem prišel. Ravno sem se hotel zavihetiti čez zid, sam pri sebi odločen, da se jutri spet vrnem — vidite, da sem odkrit — ko sem začutil, da so me uklenile klešče tegale nemilega gospoda... Zdaj veste vse, gospod.«

Roland je, kakor smo že rekli, resno poslušal to zgodbo, in ni Gennaru z ničimer pokazal, da bi bil dobil neugoden vtisk o njem.

Zato šef beneške policije tudi ni kaj vznemirjen čakal njegovega odgovora.

Poznal je Rolandov značaj in to mu je dalo gotovost, ki je ne bi imel pred nobenim svojih biričev.

Zdajci se je začel z vrta tih žvižg. Roland in Scalabrino sta vztrepetala. Gennaro je napel ušesa.

Tedaj je Roland vstal, stopil proti vratom in s pokojnim glasom dejal:

»Scalabrino, dokler se ne vrnem, dobro pazi na gospoda Guida Gennaro, šefa beneške policije, ki nas je počastil s svojim obiskom.«

To reši je šel, Gennaro pa je od silne osuplosti obstal kakor od strele zadet.

Ko je bil na vrtu, je Roland zavil proti cedri. Tam je ponovil žvižg, ki ga je bil malo prej čul. Skoraj isti mah se je pojavila kraj njega senca in moški glas je rekel:

»Visokost, nocoj.«

»Ali nas boš lahko vodil?«

»Da, Visokost, zanesite se.«

Roland se je vrnil v hišo.

»Gospod,« se je mrzlo obrnil na Gennaro, »moj jetnik ste.«

Polijski šef je teh nekaj minut mrzlično napenjal možgane, išoč izhoda iz zagate, ki je bil vanjo zašel.

Toda to pot — prvič v življenju — izhoda ni videl nikjer.

Položaj je postajal strašen.

»Moj jetnik ste,« je povzel Roland, »Sklenil sem, da bom z vami enako ravnal, kakor bi bili vi ravnali z menoj, da me je nesreča vrgla v vaše roke.«

»Ne bom se več pretvarjal,« je tedaj rekel Guido Gennaro, »Res sem to, kar ste rekli. Zato

*Za čeno, za moja in za atike
»Tempo« čestiti na avtoke*

LJUBLJANA CELJE MARIBOR
Gledališka 4 Aškerčeva 3 Slovenska 18

vas ne vprašam ničesar drugega kakor samo to, kaj mislite z menoj napraviti?«

Šefu policije se je vrnila hladnokrvnost. Odločil se je, da se bo branil ped za pedjo.

»Izgubljen sem,« je premišljal, »toda kot strahopetec ne maram poginiti. Pokažimo temu človeku, da sem mu vreden nasprotnik.«

Bralci bodo priznali, da človeku, ki je bil v tako strašnih okoliščinah zmožen misliti in računati s tolikšno hitrostjo, ne manjka poguma.

»Kaj bi bili storili z menoj, če bi me bili dobili v pest?« je vprašal Roland.

»Izročil bi vas sodišču. Tam bi se moja naloga končala.«

»In kaj bi napravilo sodišče?«

»Oddalo bi vas krvniku,« je smelo odgovoril Gennaro.

»In kaj bi napravil krvnik?«

»Odsekal bi vam glavo, ali pa bi se zadovoljil s tem, da vam iztekne oči. Mislim pa, da bi ostali brez glave. Dodam še to, da to pot stvar ne bi bila odgojena. Če bi vas zdajle zgrabil, bi vas še nocoj sodili, in že jutri zjutraj bi bilo postavljeno morišče.«

Guido Gennaro si je namenoma izbral ta brutalni način govorjenja; po vsem, kar je vedel o Rolandu in njegovem značaju, je bil prepričan, da bo na ta način napravil najsilnejši vtisk nanj.

Ko je dogovoril, je željno opazoval Rolandov obraz, nadejajoč se, da bo na njem prestregel sledove groze, ki jih je pričakoval.

Toda Rolandov neprodorni obraz je bil tako leden, da je šef policije odvrnil pogled; začutil je, da mu je vstal na tilniku prvi drget smrtne tesnobe.

»Izgubljen sem!« je v drugo ponovil sam pri sebi.

Toda to pot ni našel več misli, ki bi mu vrnila pogum. Nemo je čakal besede iz Rolandovih ust.

Ta minuta tišine je bila strahotna.

Roland je s pozornim očesom sledil prehodu, ki se je izražal v Gennarovih očeh: od smelosti v samozavest, od samozvesti v negotovost, od negotovosti v strah.

Ko je bil jetnik tako daleč, je povzel:

»Guido Gennaro, prišli ste, da me zgrabite, čeprav vam nikoli nisem storil nič zlega.«

»Hotel sem rešiti državo; to je bila moja dolžnost.«

»Recite rajši, da ste hoteli stopiti pred Svet deseterice z mojo glavo v roki, in za to glavo ste hoteli zahtevati neko ugodnost. Ali sem se zmotil?«

»Niste se! Zadeli ste!« je vzkliknil Gennaro, »slavohlepnost me je gnala.«

V Rolandovih očeh se je utrnul nezaznaven blisk. Šef policije ga ni opazil.

»Napadli ste me torej,« je povzel Roland.

»Toda vaš napad se je izjalovil: premagani ste. Izročili bi me sodišču republike. Jaz pa vas izročim gorskemu sodišču, ki vas bo sodilo po pravičnejših zakonih od tistih, po katerih ste me vi hoteli obsoditi.«

»Gorskemu sodišču?« je zamrmral Guido Gennaro.

Le predobro je poznal to strašno ustanovo pivaskih gor.

»Recite rajši kar takoj, da me daste ubiti!« je zavpil.

»Sodišče bo sodilo!« je odgovoril Roland.

Prav takrat je zapraskalo na poseben način po oknici.

»Naprej!« je velel Roland.

Trenutek nato so se odprla vrata in v špranji se je prikazala glava moža, ki smo ga malo prej videli pri cedri:

»Visokost, čas je!«

»Idimo!« je dejal Roland in z očmi pokazal Scalabrino na policijskega šefa.

Nato je šel, ne da bi se menil za jetnika.

Scalabrino je z eno roko prijel Gennaro za lakat, z drugo pa je izdrl bodalo, rekoč:

»Ena sama beseda, en krik, en gib — pa si prihranite sojenje.«

»Prav,« je odvrnil Gennaro, »molčal bom.«

V trenutku, ko je Roland zavil mimo cerkve, je bilo enajst.

Mala četa je z Rolandom na čelu in Gennarom med možema dospela do kanala. Med gondolami, ki so bile privezane ob nabrežju, je samo ena še imela luč — majhno rdečo luč, ki je bila privezana na ukrivljenem kljunu gondole.

Roland je stopil do čolna in zažvižgal na enak način, kakor je zažvižgal na Olivolskem otoku.

Malone isti mah sta se prikazala na čolnu dva moža. Eden je skočil na suho, snel čepico in vprašal:

»Kam, Visokost?«

»K svetemu Marku,« je odgovoril Roland in skočil v čoln.

Pokazal je Guidu Gennaru pod šotor, sam pa je sedel k veslačema.

Gondola je zletela po kanalu in pol ure nato obstala v bližini Markovega trga.

Štirje potniki so se izkrcali, to se pravi Roland, šef policije, Scalabrino in njegov tovariš. Le-ta je takrat stopil na čelo sprevoda.

»Kam me peljejo?« je premišljal šef policije.

Počasi se mu je začela groza zajedati v mozeg.

Izprva je mislil, da bo gondola odplula iz Benetk in da ga bodo odvedli v gore. To bi mu dalo en dan časa, vrhu tega bi se morda na vožnji po cesti našla prilika za beg.

Toda izkrcali so ga pred cerkvijo Sv. Marka!

Nemo je stopala četvorica ob mrki stavbi. Naposled se je ustavila pred nizkimi vrati pri stranskem vходу katedrale.

Mož, ki jih je vodil, je potegnil izpod obleke ključ in vrata odklenil. Nekaj trenutkov nato so vsi štirje stali v cerkvi, ki so jo medlo razsvetljevale dve, tri svetiljke v stranskih ladjah.

»Brž!« je zašepetal vodnik. »Drugače bomo prepozni.«

Odvedel je trojico za glavni oltar, odprl še ena vrata in zavil po nekih stopnicah navzgor. Na trideseti stopnici se je ustavil.

Tema je bilo kakor v rogu.

Vodnik je prižgal slepico.

Gennaro je ugotovil, da se nahaja v eni izmed kript Sv. Marka.

Bila je dokaj prostrana dvorana in ob zidovih so stale grobnice.

Vodnik je stopil k eni teh grobnic, pritisnil na neko vzmet in odmeknil kamenito ploščo.

Roland se je spustil v grobnico.

Za njim je prišel Scalabrino, ki je potegnil za seboj policijskega šefa.

Takrat se je kamenita plošča sama od sebe zavalila nazaj.

Sredi te plošče je bila luknja v obliki romba z železno mrežo, podobna rešetki.

Skozi to rešetko je mogel človek v grobnici videti in slišati, kaj se dogaja v kripti.

»Glejte in poslušajte!« je resno dejal Roland, »a brez besedice, drugače ste mrtvi.«

Scalabrino je pokazal na svoje bodalo.

»Ne bojte se,« je odgovoril Gennaro, ki ni mogel skriti neizmerne začudenja.

Prav takrat je medla luč, ki je dotlej za silo razsvetljevala kripto, ugasnila; mož, ki je kazal Rolandu pot, je izginil.

Tako je minilo četrto ure v grobni tišini.

Zdajci pa so se začuli iz dalje težki in otožni udarci ob bron. Gennaro jih je naštel dvajset.

»Polnoč!« je zamrmral.

Niso še utihnili poslednji zamolkli tresljaji brona, ko je krypto nenadoma oblila luč.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Kako je Magda Schneider prišla k filmu

Ljubka in popularna nemška filmska igralka Magda Schneider, ki jo poznamo že iz večjega števila filmov, je začela svojo filmsko karijero na res zanimiv način. O tem pripoveduje sama takole:

Pred kakima dvema letoma sem se učila petja na augsburškem konservatoriju. V sanjah sem se že videla med opernimi zvezdami, toda v te sanje je udarila strela, ali bolje povedano, nekaj očetovih besed:

»Drago dete,« mi je rekel, »dve leti se že učiš in tako ne more več dalje iti. Nismo bogati in pogledati boš morala za kruhom. Pusti svojo umetnost in loti se dela, ki kaj nese.«

Odločila sem se, da vztrajam pri svojem učenju. Vso noč sem premišljala, kako bi lahko nadaljevala učenje brez očetove podpore. Šele proti jutru mi je prišla rešilna misel. Subreta postanem! Toda kako? Slučajno sem tedaj zvedela, da iščejo v Ingolstadt operetno pevko. Izposodila sem si 5 mark za pot in odpotovala tja.

Predstavila sem se ravnatelju in mu zapela nekaj arij. Moj glas mu je bil všeč. Potem me je še vprašal, ali znam plesati. Vedela sem, da je angažman odvisen od mojega odgovora. Zlagala sem se in rekla: »Da!« Mislila sem, da se razpoči zemlja pod mano.

Za prvi nastop sva se dogovorila, da bo šele čez štirinajst dni. Zato sem sklenila, da ta čas pravilno izrabim. Denarja za plesno šolo nisem

imela. Kar na srečo sem se vpisala v baletno šolo domačega augsburškega gledališča. Ker sem bila vztrajna in nadarjena, mi je učenje dobro šlo. Tedaj pa bi me bila skoraj kaznovala usoda za mojo predrznost.

Že prvo soboto je zahtevala gledališka uprava honorar za učenje. Čez nekaj dni sem že dobila strog opomin. Oče tega seveda ni zvedel.

Potem so me poklicali pred gledališkega boga — intendanta. Kar tresla sem se od strahu. Bila sem kakor grešnica, ki so jo poklicali pred sodišče. Komaj da sem sedla, ko mi je ponudil stol. Potem me je ostro vprašal, zakaj še nisem plačala.

Ne vem, kaj me je prišlo, da sem takrat skoraj kriknila:

»Zato, ker nisem imela denarja!«

Nekaj trenutkov grobnega molka. Strogi pogled neizprosne boga me je premeril od glave do nog. Potem se je zasmejal, da se je moral prijeti za trebuh.

Čez pet minut sem šla iz njegove pisarne kot operna baletka. Kmalu nato sem postala druga subreta z mesečno plačo 150 mark. Gostovanje v Ingolstadt sem seveda odpovedala.

Tej mali pustolovščini se moram zahvaliti, da sem prišla h gledališču in od gledališča k filmu ni daleč. Zdaj igram v opereti »Pesem noči«, kjer je moj partner slavn poljski tenorist Jan Kiepura. Da se ob strani takega partnerja dobro počutim, si pa lahko mislite!

Film v Turčiji

Napisal Razim Nahi.

Ko so odkrili film, so se Turki jeli takoj zanj zanimati. Še dobro se spomnim, da so že leta 1896 kazali v Peri prve filme. Sultanova vlada pa je vsem novotarijam nasprotovala in jih ovirala. Zato se film ni mogel razvijati tako, kakor bi se bil v drugih razmerah. Pomisliti je treba le to, da pred uveljavljanjem turške ustave, to je do 23. julija 1908, ni bilo v Carigradu ne elektrike, ne tramvaja, ne kina. Tako »napredna« je bila turška vlada. Le v nekaterih mestih so bile nekatere teh iznajdb znane. Pred vsem v Smirni, Solunu in Beirutu.

Fotograf Weinberg je prosil za dovoljenje, da bi v Carigradu odprl kino. To se mu je posrečilo šele po sprejetju ustave. Potem se je jel kino razvijati. Ob začetku svetovne vojne so imeli dvorane že v vseh večjih mestih. Občinstvu so bili najbolj všeč ameriški in francoski filmi.

Leta 1914 se je ustanovila v Carigradu družba bratov Ipekci. Imela je v Peri dva velika kina. Za pjo je prišlo še več družb in zvez kinov. Družba Ipekci je napravila prvi turški film »Atesten Gömlek« (»Železnica«) po romanu znane turške pisateljice Halid Edip Hanim. Občinstvo je film sprejelo z velikim navdušenjem.

Šele po osvobodilni vojni se je začel film v Turčiji bolj na široko razvijati. V zadnjem času pa je zaradi gospodarskega zastoja produkcija spet nazadovala.

Lani je napravila družba Ipekci dva filma, »Na carigrajskih cestah« in »Tihotape«. Igralce so vzeli iz carigrajskega gledališča. Oba filma sta

deloma nema deloma govoreča.

Nedavno se je ustanovila nova družba, ki je zgradila posebne ateljeje za govoreče filme.

Turško občinstvo posebno ceni filmske drame. Za komedije mu ni. Tudi večina srednjih šol ima že filmske projektorje. Vlada se dobro zaveda, da je kulturni film najboljši pripomoček pri učenju. Uvažajo jih največ iz inozemstva.

Se pred kratkim je cenzurirala filme carigrajska policija. Šele nedavno so napravili posebno komisijo za cenzuriranje. Filmi, ki propagirajo razne politične ideje, so prepovedani. Posebno gleda cenzura na nemoralne filme. Preveč pretirane ljubavne prizore brezobzirno prepovedo.

Otrokom pod sedmimi leti je vstop v kino sploh prepovedan. Pred dvajsetimi letom ne smejo obiskovati večernih predstav. Občinska oblastva morajo skrbeti, da so kine higijenični in varni pred ognjem. Vse kine, ki tem zahtevam ne ustrezajo, takoj zapro.

**Gramofoni in gramolonske plošče se kupijo
najbolje in v največji izbiri pri**

**„Jugosport“
Ljubljana**

Miklošičeva c. št. 34

„Kiki“

Tako se imenuje najnovejši film Anny Ondre, ki je letos spet v modi. Ker je vsebina zelo srčkana, jo danes prinašamo.

Kiki, mlada Parižanka, bi rada postala slavna plesalka. Prav resno se poteguje za službo giral v neki reviji; toda te službe ne dobi, pač pa ji ponudijo mesto garderobenke. Kiki je tudi s tem zadovoljna, ker upa, da bo že kako prilezla naprej. Na vse načine poskuša doseči boljšo službo. Po raznih pustolovščinah si pridobi naklonjenost ravnatelja, ki je velik siromak, ker ga njegova prijateljica in glavna plesalka Gervinette neprestano mori s svojimi mušicami. Toda Gervinette je prebrisana in po stari navadi se ji posreči, da si ravnatelja spet pridobi. Ko Kiki to opazi, jo blamira med predstavo in se pri tem vede tako smešno, da navduši občinstvo. Osvoji si ga in razen tega še lepega ravnatelja.

Ana Stenova

Lepo Rusinjo Ano Stenovo, ki je zaslodela že s prvim filmom »Rumena knjižica« in je potem prišla v Nemčijo, kjer je postala ena glavnih Ufinih igralk in se posebno odlikovala v filmih »Dmitrij Karamazov«, »Viharji strasti« in »Bombe na Monte Carlo« so pomladi angažirali v Ameriko. Ko pa je prišla tja, se je morala sprijazniti z dejstvom, da nimajo zanj nobene vloge. Zgodilo se ji je, kakor številnim zvezdnikom, ki so jih kar na slepo srečo angažirali. Dobivala je mastno tedensko plačo in se brez dela izprehajala po Hollywoodu. To pa za igralko ni prav posebno prijetno. Priljubljenost trpi. Občinstvo hitro pozabi svoje ljubljence...

Toda ameriški filmski podjetniki se ne dajo siliti. Posebno ne od filmskih igralk, ki so navezane nanje z

**LEGAT
LJUBLJANA**
MIKLOŠIČEVA CESTA 28
ŠPECERIJA — DELIKATESE
Zajutrkovalnica
Kava dnevno sveža iz lastne
moderne prazarne

delarji. Previdni so, preden začno delati reklamo s svojimi novopridobljenimi zvezdami. Najprej morajo iz njih napraviti »tip« in ugotoviti, v kakšni vrsti igre se najbolj obnesejo, potem pridejo šele manuskripti in čisto nazadnje delo.

Tudi iz Ane Stenove so v Hollywoodu najprej napravili »tip«. Zdej je temnolas vampir; tako sredi med Marleno Dietrichovo in Greta Garbo.

»Tip« je torej ustvarjen. Med tem pa se mora Stenova navaditi še angleščine, ker tako zahteva pogodba.

Potem pride šele velika senzacija po hollywoodskem pojmovanju. Ana Stenova je določena za partnerico Ronalda Colmana! To že nekaj pomeni!

Ameriški listi so o tem že pisali in v nekem poročilu o njej beremo tole: »Ana Stenova je v dva in dvajsetem letu, temnolasa in je pustila filmsko karijero v Rusiji, kjer je bila najslavnejša igralka, da jo je v Ameriki vnovič začela. Prav je tako! Tudi Greta Garbo je tako napravila.«

Poglejmo to poročilo natančneje. Dva in dvajset let? Rumeno knjižico smo gledali v Ljubljani pred šestimi leti. In Stenovi je bilo že takrat na jmanj dva in dvajset. Tudi temnolasa je šele iz zadnjega časa. Prej je bila blondinka. Rusko slavo so ji pustili, ker se lepo sliši in je za Ameriko nekaj eksotičnega. O filmih, ki jih je napravila v Nemčiji, pa niti besedice!

Well, videli bomo, kaj postane Stenova v amerškem filmu.

Nov film Janete Gaynor

Nedavno je Fox poslal na filmski trg nov film z Janeto Gaynor in Charlom Farrelom, ki se imenuje »Marry Ann je zmagala«. Slika nam ljubezen med zapuščenim siroto in slavnim skladateljem. Glasbo za film je napisal Richard Fall, režiral pa ga je Henry King.

Listi napovedujejo tudi posebno nemško verzijo — sedanja je namreč le naknadno sinhronizirana. Baje bo tam igrala glavno žensko vlogo novo pečena ameriška zvezda Lilian Harvey.

Greta Garbo se vrne v Hollywood

O Greti Garbo nismo mogli zvedeti za časa bivanja v domovini nič zanesljivega. Utrujena in izmučena umetnica je porabila vsako priložnost, da se je skrila pred čemi radovednega občinstva. Ko se ji to ni posrečilo, je pretrpela tudi torturo slavljenja, intervjujev in podobnega ter si naposled komaj izprosila milost, da so ji dali vsaj nekaj tednov časa, da se je odpočila.

Toda ta počitek ni dolgo trajal. Greta se mora v kratkem vrniti v Hollywood, ker je vezana s pogodbo. Tam jo že čakajo. Pripravili so ji novo vlogo po neki drami znanega angleškega pisatelja Somerset Maugham.

Če Vas zanima, gospa...

Že dolga leta ni bilo toliko češpelj in paradižnikov kakor letos. Varčna gospodinja bo izrabila ugodno prilžnost in zbrala za zimo zalogo, ki bo stala le malo denarja in truda.

Kompot iz zelenih paradižnikov

Zelene paradižnike razreži počez in položi za dve uri v mrzlo vodo. Potem jih oprezno kuhaj, da bodo mehki, ne pa razkuhani. Vodo odcedi. Zavri pol kile sladkorja, sok ali pa olupek ene citrone, stresi poleg še paradižnike, da še enkrat zavro. Nato zloži paradižnike v kozarec in zlij nanje sok, ki se je kuhaj še pet minut. Ko se ohladi, kozarec zaveži in jih spravi na suho.

Mezga iz rdečih paradižnikov

Zelo zrele paradižnike operi in v malo vode razkuhaj. Nato paradižnikov sok pretlači in daj na vsako kilo soka pol kile sladkorja. To kašo kuhaj in neprestano mešaj, da postane zelo gosta. Počasno kuhanje pokvari lepo svetlo rdečo barvo. Ko je mezga še mlačna, jo deni v kozarec in šele drugi dan zaveži. Uporabljaš jo lahko za omako ali pa za kolače.

Češpljev kompot

Lepim češpljam potrgaj peclje in jih obriši ter naloži v kozarec. Potem jih polij s sladkorno vodo, kjer si vzela 40 dek sladkorja na liter vode. Pazi, da ostane v kozarcih vsaj pol praznega prostora, ki ga potem sok sam napolni. Kozarec dobro zaveži in kuhaj kakih 15 minut v sopari.

Olupljene češplje

Lepe sadeže položi za trenutek v vročo vodo, da jih potem laglje olupiš. Najbolj praktično je, da deneš vselej nekaj češpelj na sito in pomočiš v kropu. Potem položi češplje v kozarec in polij s sladkorno vodo kakor v prejšnjem receptu. Kozarec zaveži in kuhaj kakih 15 minut v sopari.

Češplje v kislu

Lepe velike češplje skuha v soku iz enega litra vinskega kisa, četrt litra vode in pol kile sladkorja. Potem poberi češplje s cedilcem iz soka in zloži v velik kozarec. Sok ob ognju dobro prekuhaj. Ko se shladi, ga zlij na češplje. Drugi dan kozarec zaveži in ga shrani na hladnem.

Izvrstna češpljeva mezga

En kilogram češpelj, ki si jim pobrala koščice, zmešaj v ponvi s 30 dekami sladkorja in pusti tako 24 ur. Potem vzemi novo leseno žlico, mezgo kuhaj in neprestano mešaj. Ko je dovolj trda, jo deni v kozarec in šele drugi dan zaveži.

Zelo okusna mezga iz češpelj in paradižnikov

Dve kili zrelih češpelj brez koščic kuhaj pol ure, primešaj eno kilo opranih rdečih paradižnikov in kuhaj tako dolgo, dokler ni vse razkuhano. Mlačno pretlači skozi sito, vzemi na vsako kilo pol kile sladkorja in kuhaj na hudem ognju, dokler ni zelo gosta.

Kompot iz melon

Z melono lahko nadomestimo različni kompot.

Ne premehko melono olup in ji poberi koščice. Iz pol litra vode in 45 dek sladkorja skuha sladkorno vodo in položi vanjo koščke melone. Kuhaj jih ob ognju deset minut. Potem zloži koščke v kozarec, kuhaj sok še pet minut in ga zlij na melonine koščke, ko je že hladen. Kozarec potem zaveži.

Ženska, ki se hoče boriti z biki

Med tem ko v Španiji čisto nastopajo ženske kot bikoborke, je Mehikankam težje. To je morala izkusiti gospodična La Cordobesita, ki je potomka stare bikoborske družine. Doslej je ubila že 75 bikov, čeprav ima komaj 17 let.

Njen poklic so smele ženske v Mehiki doslej izvrševati brez ovire, zdaj pa je vlada ženskam prepovedala nastopati v arenah. Zato je La Cordobesita odpotovala v Španijo, kjer upa, da se bo lahko svobodno zabavala s svojim najljubšim sportom.

Nova vrsta zrcal

V Parizu je nekdo iznašel novo vrsto zrcala, ki ne kaže več slike kakor dosedanja zrcala, ampak obratno. Levo stran vidimo na levi, desno pa na desni. Kdor se v to zrcalo gleda, se mu zdi slika neprirodna, saj je človeško oko navajeno na obratno sliko v naših starih zrcalih.

Sedem izprašanih pilotk na češkem

Češko ministrstvo javnih del je izdalo doslej 171 letalskih diplom. Med piloti, ki so z uspehom napravili izpit, je sedem žensk. Pet izmed njih je takih, ki smejo voditi športna letala, ena za potniška letala, ena pa tudi za najbolj komplicirane zračne stroje.

Američanke v diplomatski službi

Po poročilu Panameriške unije je zaposlenih v diplomaciji razen Lucije Atherson, ki je bila že leta 1927 imenovana za tajnico poslaništva v Kanadi, še dve ženski in sicer Francis Willis, ki je vicekonzul USA v Valparaisu, in Delia Robles de Andreve na Kubi.

Število žensk v službah pada

V drugi polovici lanskega leta je število žensk v službah zelo zraslo. Posebno se je to opazilo v Nemčiji, kjer je znašal prirastek pet odstotkov. Največ uslužbenih žensk je bilo takrat v Franciji. V Združenih državah je zrasel njih odstotek od 2-2 na 2-8%. Zmanjšalo pa se je število v Avstriji in sicer za 12-6%, v Belgiji za 7-9%, na Danskem za 10-1% in v Italiji za 6-5%. Ta padec je posebno zneten v nekaterih poklicih. Tako je v Nemčiji čedalje manj kmetic in služkinj.

DNEVNO SVEŽE PRAŽENA:

MOTOH KAVA

LJUBLJANA
VODNIKOV TRG 57. B.

Da ne pozabim!

Še danes moram poslati naročnino za „Družinski Tednik Roman“

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tuje izvora za gospode in dame. Oglejte si naše blago in izbiro, predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica

Spolne bolezni,

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih vbrizgavanj, brez živega srebra in salvarzana. Tisoči žen in mož enodušno hvalijo svoje ozdravljenje (trajno) na naraven način s preparatom „VIGI-TABL“ brez motenj v izvrševanju poklica. Sijajna priznanja. Tisoče zahval. „VIGI-TABL“ učinkuje z jamčenjem, sigurno in prav hitro. Učinki so naravnost presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil, da „dela prave čudeže“. Uporablja se za zdravje povsem neškodljivo. Cena Din 120—, posebno za stare slučaje Din 200—. Poskusna pošiljka Din 90—. Pošilja diskretno le HAVELKOVA Pharm. laboratorij AIDE, Praga-Vinogradi, Slezská 116—T. R. 801. Pošt. predal 28. Č. S. R.

RUFF ČOKOLADA
BONBONI
● Veselje vsake družine! ●

Zabava za vso zimo

Lepo in prijetno zabavo za jesenske in zimske večere Vam nudimo. To je zaklad prekrasnih feljtonov, romanov, zgodbic, nešteto dobrih smešnic in obilo drugega zabavnega gradiva. To so celi letniki »Družinskega Tednika Romana«, ki so že marsikaterega razveselili in mu osladili mnoge ure in večere. Letnik I 1929 stane vezan Din 35—. Letnik 1930 stane vezan Din 90—. Letnik 1931 stane ravno tako vezan Din 90—. Če pošljete Din 180—, dobite poštne prosto (velja za Jugoslavijo) vse tri letnike. Za inozemstvo računamo vezani letnik kot celoletni abonma za inozemstvo. Zahtevajte še danes naš izčrpan prospekt!

Uprava

»Družinskega Tednika Romana«,
Ljubljana, Dunajska cesta 29/I.

Kupujte domače izdelke jugoslovanske tvornice

Dr. A. Oetkerja

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj, 1/4 litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj gosto teče z žlice. Peči ga v dobro namaščenem modlu pri srednji vročini.

Dr. Oetkerjeve

špecialitete se dobijo v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah.

Dr. Oetker, Maribor